

ת"פ (באר שבע) 17782-04-22 - מדינת ישראל נ' מג'די אלעסם

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 17782-04-22 מדינת ישראל נ' אלעסם

תיק חיצוני: 2046/2022

לפני כבוד השופט טל לחיאני שהם

מדינת ישראל

מאשימה

נגד

מג'די אלעסם

נאשמים

החלטה

לפניי בקשת ב"כ המבקש לשינוי מקום ריצוי עבודות השירות למקום הקרוב יותר לביתו של המבקש (בקשה 55).

רקע

ביום 18.7.24 גזרתי את דינו של המבקש אשר הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירת סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, עבירת הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, עבירת נהיגה ללא רישיון ועבירת נהיגה תחת השפעת סם.

במסגרת גזר הדין קבעתי כי בשל הליך שיקום משמעותי ויוצא דופן שעבר הנאשם יש לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם, נמנעתי מהטלת עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, ובין יתר רכיבי הענישה גזרתי על הנאשם **9 חודשי מאסר שירות בעבודות שירות**.

ביום 28.8.24 המבקש התייצב לתחילת ריצוי עונשו. כעולה מבדיקת ב"כ המשיבה, במועד מתן החלטה זו, המבקש ריצה מרבית עונש המאסר שהוטל עליו ונותרו לו לרצות 64 ימי מאסר.

ביום 9.6.25 הוגשה בקשה מטעם הממונה על עבודות השירות להפסקה שיפוטית של עבודות השירות ושינוי גזר הדין. הבקשה העלתה כי המדינה מתנגדת להמשך ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות, נוכח מידע מודיעי המעלה כי המבקש מצוי בסכסוך פעיל ומשכך, קיימת מסוכנות מהנאשם וכלפיו באם ימשיך לרצות עונשו במסגרת זו. עד לקבלת החלטה בעניינו התבקש בית המשפט להפסיק זמנית את ריצוי עונש המאסר בעבודות שירות.

בו ביום ניתנה החלטתי הקובעת מועד לדיון בבקשה אליו זומן קצין המודיעין. עוד נקבע בהחלטה כי עד למתן החלטה אחרת, עבודות השירות יופסקו. אציין כי בשל מבצע "עם כלביא" נדחה מועד הדיון. בין

עמוד 1

לבין, הוברר כי הדיון בבקשה התייתר, זאת נוכח הגשת עדכון מאת הממונה ביום 29.6.25 ממנו עלה כי אין מניעה שהמבקש ירצה את המשך עבודות השירות באזור אחר. משכך, המבקש התבקש להתייצב אצל הממונה לצורך שיבוץ מחודש.

בהחלטתי מיום 29.6.25 אפשרתי לצדדים להגיש עמדתם ביחס לעדכון.

ב"כ המבקש בפתח הודעתה מיום 30.6.25 הביעה תרעומת על כך שהמבקש, שאיננו מחזיק ברישיון נהיגה, יצטרך לרצות את יתרת מאסרו במקום המרוחק ממקום מגוריו. כל זאת תוך שטענה כי המבקש אינו קשור לסכסוך כזה או אחר והוא עומד בקשר רציף עם שירות המבחן והממונה. עם זאת, טענה כי בעניין זה היא תטפל באופן ישיר אל מול הממונה וככל ותתעורר בעיה, היא תפנה לבית המשפט.

בו ביום ניתנה החלטה לפיה הודעת הממונה מייתרת את הצורך בקיום דיון בבקשתו ועל כן המועד שנקבע לדיון בבקשת הממונה בטל ועל הנאשם להתייצב אצל הממונה לטובת שיבוצו להמשך ריצוי עבודות השירות.

ביום 7.7.25 הוגש עדכון מטעם שירות מבחן, ביחס לצו המבחן בו מצוי הנאשם. מעדכון עלה כי המבקש מצוי בקשר רציף עם שירות המבחן. עוד עלה כי המבקש חווה קשיים בריצוי יתרת מאסרו בעבודות שירות נוכח סכסוך משפחות שמונע מהגברים לצאת את ביתם והוראת שב"ס שלא ייצא מביתו - על כן חש תסכול שאינו יכול לסיים לרצות את עונש המאסר כמו גם למצוא עבודה על מנת לפרנס את משפחתו. עוד עלה כי נוכח קושי זה, המבקש שובץ להמשך ריצוי העונש במקום אחר בריחוק מביתו - עניין שאף הוא גרם למבקש לתסכול רב.

ביום 10.7.25 הוגשה בקשת המבקש לקיום דיון בנוכחות קצין המודיעין, על מנת לשנות את מקום ריצוי עבודות השירות למקום הקרוב יותר למקום מגוריו של המבקש - זוהי הבקשה המונחת לפתחי כיום [בקשה עליה חזרה באת כוחו בבקשה נוספת שהוגש לתיק בית המשפט ביום 20.7.25].

טענות הצדדים בתמצית

ב"כ המבקש טענה כי פנתה אל הממונה בבקשה לשנות את מקום ריצוי עבודות השירות למקום הקרוב יותר לביתו מאחר ואינו קשור באופן אישי לסכסוך אך זו נענתה בשלילה.

עוד נטען בבקשה כי המבקש לא נתן הסכמתו לריצוי עבודות השירות תוך לקיחת 3 אוטובוסים שונים בשעות הבוקר המוקדמות - עניין הפוגם בשיקומו ומצריך מאמץ בלתי סביר מהמבקש. כשהלכה למעשה, הממונה מציב את המבקש בפני עובדה מוגמרת לפיה באם לא ירצה את עבודות השירות במקום בו שובץ - יישלח לכלא.

ב"כ המבקש טענה כי אמנם ב"דרך המלך" היה עליה להגיש עתירה על החלטת הממונה אך משבית המשפט מעורב בעניינו של המבקש ומודע למצבו החריג, ראתה לנכון להגיש הבקשה דנן.

ב"כ המשיבה בתגובתו העלה טענות הן ביחס לסמכות בית המשפט לדון בבקשה והן לגוף הבקשה.

באשר לסמכות טען כי "דרך המלך" בהתנגדות להחלטת הממונה היא הגשת עתירה מנהלית. על כן, רק מסיבה זו יש לדחות הבקשה על הסף.

באשר לגוף הבקשה, ב"כ המשיבה שב על הרקע להגשת בקשת הממונה לשינוי גזר דין והפסקת עבודות השירות. נוסף על כך, הדגיש כי בקשת המבקש מעידה כי אינו מפנים את חומרת העבירות בהן הודה והורשע ואת העונש שנגזר בפועל - שחרג באופן משמעותי מהמתחם ההולם לעבירות וכי נותרו לו 64 ימים בלבד לריצוי.

ב"כ המשיבה טען כי עבודות השירות איננה "תכנית כבקשתך" כשהמבקש מודע היטב לסיבות שהובילו לשינוי מקום ריצוי עבודות השירות באזור שאינו קרוב למקום מגוריו. עוד נטען כי למבקש הוצעו חלופות התואמות את הערכת המסוכנות המודיעינית אליהן הסכים ועל כן תמוהה בקשתו. מה גם שעומדת למבקש הזכות לוותר על ריצוי המאסר בעבודות השירות ולבחור ריצוי יתרת מאסרו מאחורי סורג ובריה.

דין והכרעה

סעיף 51ב לחוק העונשין קובע כי לבית המשפט סמכות להטיל עונש מאסר שירוצה כולו או חלקו בעבודות שירות בהתקיים התנאים המנויים בו, כשתנאי בסיסי הוא קיומה של חוות דעת מטעם הממונה בדבר התאמתו של הנאשם לעבודות שירות וכן בדבר האפשרות להשמתו במקום העסקה.

בהתאם **לתקנות העונשין (נשיאת מאסר בעבודות שירות), תשמ"ח-1987** (להלן: "**תקנות העונשין**") הממונה מודיע לבית המשפט קודם מתן גזר הדין בחוות דעתו, מהי העבודה שהנידון יכול לעבוד בה, לאחר שאבחן את הנידון ובדק התאמתו לריצויה. בפרק ב' לתקנות העונשין מפורט אופן הכנת חו"ד ובהתייחס למקום השמת עובד השירות נקבע כי הממונה יציין בחוות דעתו את מקום ריצוי עבודות השירות וכי אם לא קיימת אפשרות השמה, ינמקה [ראו: **סעיף 2(ח)(2) לתקנות העונשין**].

מן המקובץ עולה כי ככלל, בחינת התאמת נאשם לריצוי עונש בדרך של עבודות שירות כמו גם הצבת עובד שירות למקום עבודה, הוא תפקידו של הממונה בהתאם לשיקול דעתו. כך אף נקבע בפסיקת בית המשפט העליון לפיה בדיקת התאמת עובד השירות לעבודה הינה מקיפה ועל כן מצויה בגדר סמכות הממונה:

"החלטת הממונה הינה החלטה מנהלית...בחינת התאמתו לעבודת השירות הינה בגדר סמכותו של הממונה. זו הוגדרה לו מפורשות בחוק. הממונה צופה פני עתיד ובוחן אם הלה ישתלב בעבודות השירות ואם לאו. יתרה מזאת, טופס 2 מקנה לממונה סעיף עצמאי למתן הערות נוספות ולא בכדי. ודוק; הסעיף העוסק בבדיקת התאמתו מבחינה תעסוקתית, בוחן בין היתר את

נתוניו של הנידון ומאפשר לדחותו על הסף מחמת "אי התאמה" ותו לא. ללמדך, כי הטופס עצמו אליו מפנה החוק אינו תוחם את שיקול דעתו רק לסעיף העוסק בבדיקה רפואית." [ראו: רע"פ 3603/07 היאגנה נ' מדינת ישראל (9.5.2007)](ההדגשה איננה במקור, ט.ל.ש).

לא זו אף זו, חוות דעתו של הממונה היא בגדר החלטה מנהלית [שם]. כידוע, הדרך לתקיפת החלטה מנהלית איננה דרך בקשה במסגרת תיק פלילי (למעט אותן סוגיות ספציפיות שקבע המחוקק) - מקום השמת עובד השירות איננו נמנה עליהם.

אמנם, מלכתחילה הוגשה בקשה לבית המשפט לשינוי גזר הדין בהינתן קיומו של מידע מודיעיני - בקשה המצויה בסמכות בית המשפט. עם זאת, כעולה מתגובת ב"כ המבקש מיום 30.6.25, משהממונה חזר בו מבקשתו לשנות את גזר הדין וכל שהתבקש הוא שינוי מקום ההשמה, ב"כ המבקש הסכימה לביטול הדיון. בכך, היא למעשה הביעה דעתה כי ההליך הפלילי איננו המקום המתאים לדיון בנושא מקום השמת המבקש.

ודוק, כעולה מבקשת ב"כ המבקש העומדת לפתחי, נדמה כי בעניין זה לא קיימת מחלוקת בין הצדדים שכן אף היא ציינה בסעיף 5 לבקשתה כי **"אמנם, דרך המלך היא להגיש עתירה על החלטת הממונה על עבודות השירות..."**.

משכך, המבקש פנה לערכאה הלא נכונה בבקשתו ורק מטעם זה, דין הבקשה להידחות. אדגיש, הגם שמותב זה ליווה לאורך זמן את המבקש במסגרת ההליך הפלילי וממשיך לעקוב אחריו באמצעות דיווחים עיתיים של שירות המבחן ביחס לצו המבחן שהוטל עליו - ליווי זה איננו משנה את "כללי המשחק" בהליכים.

למעלה מן הצורך ובתמצית, אינני סבורה כי גם לגופו של עניין יש מקום להתערב בהחלטת הממונה. במקרה שלפניי הממונה ערך למבקש בדיקת מיון והתאמה כשבתחילה, שיבץ אותו במקום הקרוב למקום מגוריו אך לאחר זמן מה, **על פי מידע מודיעיני** שהתקבל אצל הממונה ממשטרת ישראל **עלתה מסוכנות הקיימת למבקש וממנו** ועל כן בתחילה הופסקו עבודות השירות כאמור לעיל. ודוק, כעולה ממכתבה של ב"כ המבקש לממונה, אין מחלוקת על קיומו של סכסוך בין בני משפחת אלעסם [אליו משתייך המבקש] למשפחה אחרת. עוד ובנוסף, המבקש בעצמו שיתף את קצינת המבחן כי בשל אותו סכסוך הגברים במשפחה אינם יוצאים את ביתם [ראו: תסקיר מיום 7.7.25]. דהיינו, החשש שעלה במידע המודיעיני איננו חשש בעלמא ויש לו סימוכין גם ממקורות אחרים. משכך, שיקול הדעת של הממונה, אשר מצא למבקש מקום השמה בעל ריחוק גאוגרפי ממוקד הסכסוך, על פניו הוא שיקול דעת סביר. אציין כי טענת ב"כ המבקש כי המבקש איננה קשור כלל לסכסוך ועל כן מידע זה איננו רלוונטי ביחס למבקש, סותרת את דברי המבקש עצמו כי כל הגברים במשפחה נדרשו שלא לצאת מהבית בשל סכסוך זה וניתן לומר כי הוא אף מיתמם לאור המציאות המדממת שאנו עדים לה.

העובדה כי מקום ההשמה העדכני הוא מרוחק וההגעה אליו איננה נוחה למבקש אינה חזות הכל.

נוחות המבקש בהגעה למקום ההשמה בוודאי איננה חשובה יותר מהחשש לפגיעה בחיי אדם.

סוף דבר אני מורה על דחית הבקשה לקביעת דיון וזימון קצין המודיעין.

ניתנה היום, כ"ד תמוז תשפ"ה, 20 יולי 2025, בהעדר
הצדדים.